

Program för Riksten

Riksten är namnet på en ny stadsdel söder om Tullinge där ca 2.500 bostäder och ca 1000 arbetsplatser planeras att byggas under åren fram till 2020.

Området omfattar 470 ha och gränsar till Västerhaningevägen, Grödingebanan och Lida friluftsområde och består till stor del av det tidigare militära flygfältet Tullinge F 18 som anlades på 1940-talet och avvecklades i mitten på 1980-talet. Det statliga fastighetsbolaget Vasallen äger det f.d. F18-området medan området norr därom ägs av Botkyrka kommun.

Kommunen och Vasallen har träffat överenskommelser om utvecklingen av Riksten. Förutsättningen är att all flygverksamhet inom området skall upphöra, liksom på sikt störande verksamheter. För att få en god miljö inom Tullinges centrala delar och för att ge Riksten en god trafikförsörjning måste väg 226 så snart som möjligt ges en ny sträckning i form av en förbifart söder om Tullinge.

Process fram till förslag

Ett omfattande utredningsarbete har genomförts med bland annat landskapsanalyser, trafikutredningar och programstudier för bebyggelse. En miljökonsekvensbeskrivning har upprättats parallellt och integrerat med programmet.

Preliminärt program för Riksten lades fram för samråd och medborgardialog våren 2002. Bland annat skickades en informationsbroschyr till alla hushåll i kommunen och en hel del synpunkter framfördes av olika intressenter.

Ett bearbetat förslag till program var under hösten 2002 fram till 15 januari 2003 utsänt för samråd till regionala och kommunala instanser samt andra berörda. Inkomna synpunkter, nya trafiklösningar mm har inarbetats i programmet. Programmet illustrerar hur kommunens översiktsplan 2002 kan tillämpas för detta område och det anger riktlinjer för det kommande detaljplanarbetet.

Riksten i regionen – och i Botkyrka

Riksten ligger i utkanten av det täta storstadsområdet. Läget ger dock fördelar med naturkontakt och lugn miljö. I dagsläget uppfattas avståndet till innerstaden som en nackdel, men Södertörn förändras nu i snabb takt. Flemingsberg har en stark tillväxt av kvalificerad sjukvård, en växande forskning och utbyggnad av högskolorna. Kungens kurva är stockholmsregionens största handelsområde och i Södertälje expanderar de högteknologiska internationella företagen.

Botkyrka kommun – som en del av tillväxtområdet inom Södertörn – står för epitetet ”nytänkande och rik på upplevelser”. Profilen för Riksten ska förstärka detta med ett brett spektrum av natur- kultur- och andra upplevelser.

fig. 1-1-1 Flygfoto

Friluftsstaden

Med begreppet "friluftsstad" utvecklas tankarna bakom trädgårdsstaden och dess gröna värden. En ny stadsdel skapas med varierad och småskalig bebyggelse anpassad till och i omedelbar närhet till stora naturområden. I stadsdelen som är tänkt att växa långsamt under ca 15 år erbjuds ett boende och en miljö för människor som finner livskvalitet i att ha stor tillgång till ett rikt friluftsliv och unika naturvärden. Friluftsstaden skall ha en tydlig profil av ett funktionellt och trivsamt boende i kombination med stora möjligheter till ett rörligt och hälsorienterat liv.

Rikstens möjligheter ligger inte bara i de stora naturvärdena, utan även i själva boendet. De marknära bostäderna skall ha variation i utförande och upplåtelseform och utgöra en väl sammansatt blandning av olika hushållstyper. Vissa hustyper kan planeras med egen arbetsplats i anslutning till bostaden. Riksten har trädgårdsstadens alla kvaliteter med traditionellt kvarters- och gatumönster, måttlig täthet och låg bebyggelse anpassad till terrängen. Kvarteren är utformade så att man från den egna bostaden direkt eller via stigar lätt ska nå natur- och friluftsområdena.

Det öppna gröna friområdet i södra delen av flygfältsområdet iordningställs som ett stort och gemensamt rekreationsområde och erbjuder möjligheter till en rad olika aktiviteter. Vidare finns möjligheter till ridanläggning, kolonilotter, etc. I omedelbar närhet vid Rikstens Säteri finns en ny golfbana.

Det stora motionsområdet omedelbart väster om Riksten har tre entréer: Lida, Brantbrink och Harbro. Lida friluftsgård är en av storstockholms mest utbyggda och besökta friluftsanläggningar med tillgång till bad, motion, konferens, kyrka, vårdshus mm. Brantbrinks idrottsplats har tennis- och ishallar, bollplaner mm.

Riksten ligger på urgammal kulturbygd med bosättningar från tidig stenålder för 8000 år sedan. På senare tid har flygflottiljen F 18 och dess verksamhet gett området sin prägel. De kulturhistoriska värdena skall tillvaratas på olika sätt och komplettera de värden som det moderna Riksten ger uttryck för.

Företagspark

Företagsparken i områdets norra del kan rymma ungefär 1000 arbetsplatser. Här kan små och medelstora företag etableras i flexibla och anpassade lokaler. Närheten till Södertörns expansiva kärnområden kan ge Rikstens företagspark en speciell profil. De delar som är väl exponerade mot trafiklederna blir attraktiva för service och handel.

Trafik

Tågtrafiken har stor betydelse i den växande regionen – i järnvägssystemet är Flemingsberg en knutpunkt för fjärrtåg, regionaltåg och pendeltåg. Med den förestående utbyggnaden av Södertörnsledens sista del, från södra Huddinge över Flemingsberg till Masmö och motorvägen, stärks tvärförbindelserna i regiondelen. Riksten får en bättre tillgänglighet i den nya regionstruktur som växer fram på Södertörn. Området längs järnvägen i väster ska rymma den nya förbifarten som ska avlasta Tullinge från genomfartstrafik och bli huvudtillfart till Riksten.

Vägverket kommer under våren 2003 att påbörja en vägutredning för den nya sträckningen med nya trafikplatser och erforderliga skydd mot buller från trafiken. Avsikten är vidare att en stombussförbindelse via Riksten ska trafikera Tumba och Flemingsberg.

Centrala Riksten

Den successiva utbyggnaden av Riksten genomförs i etapper som anpassas såväl till utbyggnaden av förbifart Tullinge som situationen inom bostadsmarknaden och den ekonomisk utvecklingen. Det första delområdet – Centrala Riksten – omfattar utvecklingen av det tidigare flottiljområdet till ett kärnområde i den nya stadsdelen med över 400 bostäder, skola och förskola, idrottshall och arbetsplatser. Inflyttningen i studentbostäder (140 lägenheter) och i ombyggda lokaler för verksamheter har redan börjat. Detaljplanearbetet för Centrala Riksten påbörjas under våren 2003. Totalt beräknas ca 800 bostäder kunna byggas innan förbifartsleden och dess anslutningar är klara. Västerhaningevägen blir i detta skede huvudtillfart till Riksten, medan

busstrafiken - liksom i dag - leds via Flottiljvägen till Tullinge centrum och pendeltågsstation. Trafikförbättrande åtgärder kommer att vidtas i det befintliga vägnätet i form av förbättrat vägnät för gång- och cykeltrafik samt åtgärder för att styra tillfartstrafik till önskade vägar.

Botkyrka i mars 2003

Jan-Olof Olsson Åke Johansson Johan Zetterberg Christer Berglund
Botkyrka kommun F 18 Vasallen AB

Programarbetet för Riksten har samordnats av en arbetsgrupp med företrädare för kommunens förvaltningar och F 18 Vasallen AB. Programmet har utarbetats av Ahlqvist & Almqvist arkitekter AB och miljökonsekvensbeskrivningen har samordnats av Landskapslaget AB.

Stockholmsregionen växer. Regering, landsting och kommuner genomför stora satsningar på nya utbildnings- och arbetsplatser i dess södra delar. Av detta följer behov av nya bostäder i Botkyrka för såväl befintliga som nya invånare, likväl som behov av nya arbetsplatser.

F.d. Tullinge F18 har varit ett avskilt och avspärrat område reserverat för flyget och andra verksamheter. Med sitt strategiska läge i nära anslutning till Flemingsberg, ett av regionens starkaste tillväxtcentra, samt intill en ny sträckning av väg 226, Förbifart Tullinge, har området goda förutsättningar att bli ett attraktivt bostads- och arbetsområde.

Vacker natur med stora öppna dalar och kuperade skogsområden samt närhet till attraktiva friluftsområden utgör ytterligare unika kvalitéer.

I här redovisade program för den nya stadsdelen Riksten analyseras hur dessa förutsättningar kan tas tillvara i en ny stadsdel med ca 2 500 bostäder och arbetsplatser för ca 1 000 personer.

I Friluftsstaden Riksten ligger bostäderna nära marken i friliggande och gruppbyggda hus, i radhus och i låga flerbostadshus.

Med utgångspunkt från den befintliga bebyggelsen inom flottiljområdet föreslås Riksten byggas ut i en takt av 150 – 200 bostäder per år under en 15-årsperiod. All bebyggelse samlas i områdets östra delar. I de västra bevaras naturmarken. Här ges utrymme för nya fritidsanläggningar i direkt samband med friluftsområdena kring Lida. Tillgången till dessa marker, närheten till befintliga och nya fritidsanläggningar samt ett väl utbyggt system av parker och bevarad naturmark inom området motiverar benämningen Friluftsstad.

Rikstens arbetsplatser samlas längst i norr inom nuvarande Vinkelboda; inom delar av det nuvarande flottiljområdet och längs Grödingebanan. Delområdet i norr ges namnet Rikstens Företagspark.

Området länkas till Förbifart Tullinge via två infarter samt till Tullinge via Flottiljvägen. Ett system av gröna esplanader samt lokala gator svarar för trafikförsörjningen. Esplanaderna kommer också att ge utrymme för en busslinje som med 5 – 10 minuters turtäthet skall förbinda Riksten med Flemingsberg i ena riktningen och Tumba i den andra.

För områdets service planeras en successiv utbyggnad av förskolor, skolor samt ett mindre centrum.

Med en planering som tar sin utgångspunkt i områdets befintliga topografi och natur skapas förutsättningar för ett lokalt omhändertagande av dagvatten. Det vatten som inte infiltreras direkt i mark leds via rännor och bäckar till ett system av dammar i områdets mitt.

Med bullerskärmar längs järnvägen samt en avveckling av idag störande buller från bl.a. skjutbanor och motorbanor i grannskapet garanteras en god ljudmiljö.

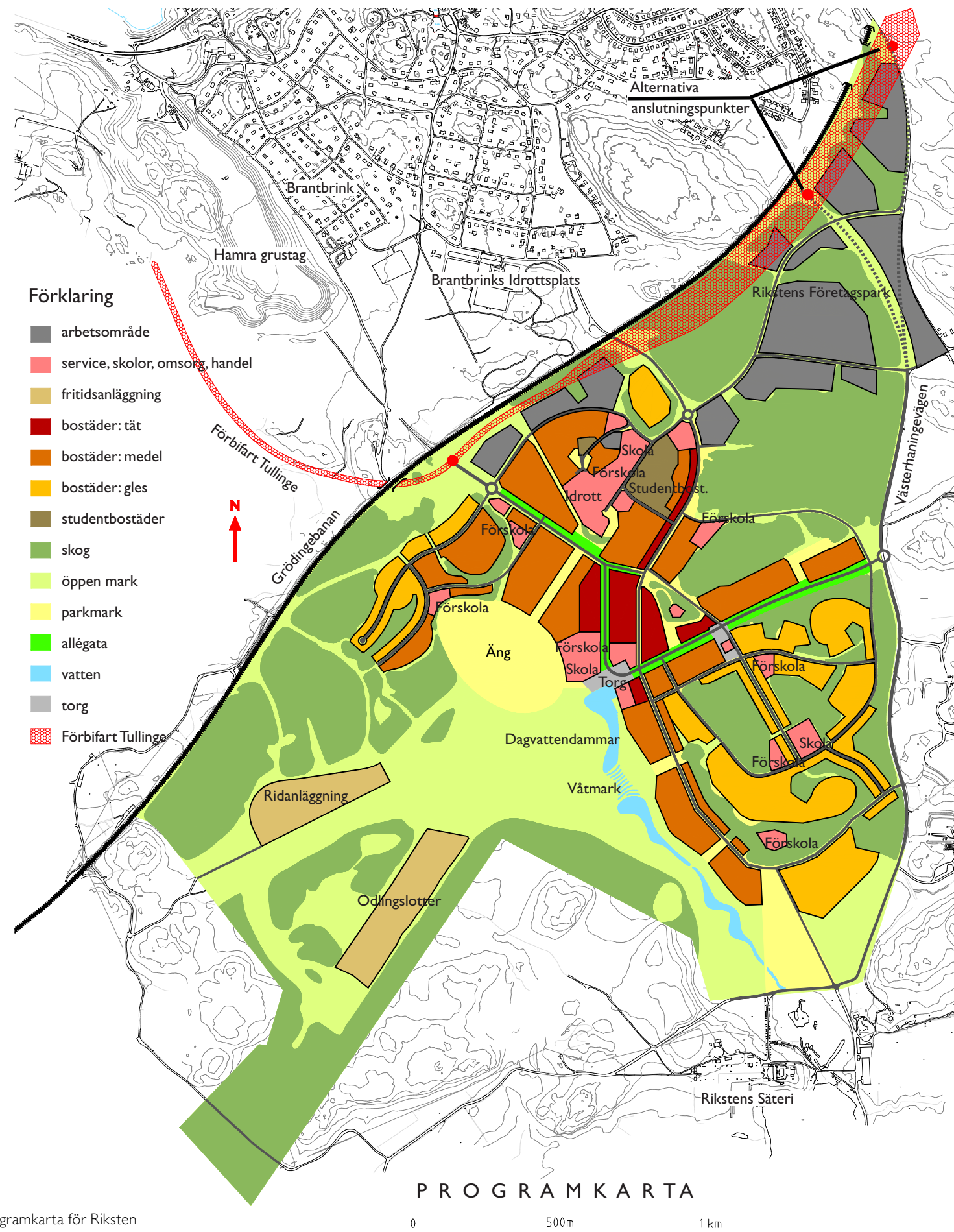

fig. 2-1 Programkarta för Riksten

Bostäder och arbetsplatser lokalt och regionalt

3.1 Stockholmsregionens bostadsmarknad

Stockholmsregionen har sedan ett antal år vuxit i en takt av 15-20 000 nya invånare per år. Bostadsbyggandet har inte svarat upp mot denna tillväxt vilket skapat en akut bostadsbrist, en omfattande svart marknad för hyresrätter samt kraftigt uppdrivna priser på bostadsrätter. Entydiga erfarenheter visar att enhetligt planerade, snabbt utbyggda storskaliga områden inte utgör ett i längden hållbart svar.

Det är samtidigt uppenbart att den typ av bostadsbyggande, med huvudsakligen bostadsrätter, som dominerat inom regionen under det senaste decenniet inte ensamt förmår lösa den aktuella situationen. Brist på exploateringsbar mark, otillräcklig planberedskap samt de extra kostnader som uppkommer vid nybebyggelse på tidigare bebyggd mark gör det inte möjligt att bygga tillräckligt endast i anslutning till existerande infrastruktur i form av utbyggd kollektivtrafik, ledningsnät mm.

För en framtida balanserad bostadsmarknad i Stockholmsregionen krävs ett rikt differentierat utbud, vad avser upplåtelseform, kostnadsläge, miljö och bostadstyper. Detta utbud föreligger inte idag. Om det skall kunna uppnås i framtiden krävs omfattande kompletteringar av en mängd olika typer av bostäder i alla regionens delar. Inom Riksten planeras för ca 2 500 bostäder att byggas under en period av ca 15 år. Detta motsvarar ca 150 - 200 bostäder per år. Med regionens nuvarande bostadsbrist och den fortsatta tillväxt som bl. a. Regionplanen (RUF 2001) förutspår, krävs ca 10 000 nya bostäder per år i hela regionen. Den planerade bebyggelsen på Riksten kan möta endast en mycket liten del av detta behov.

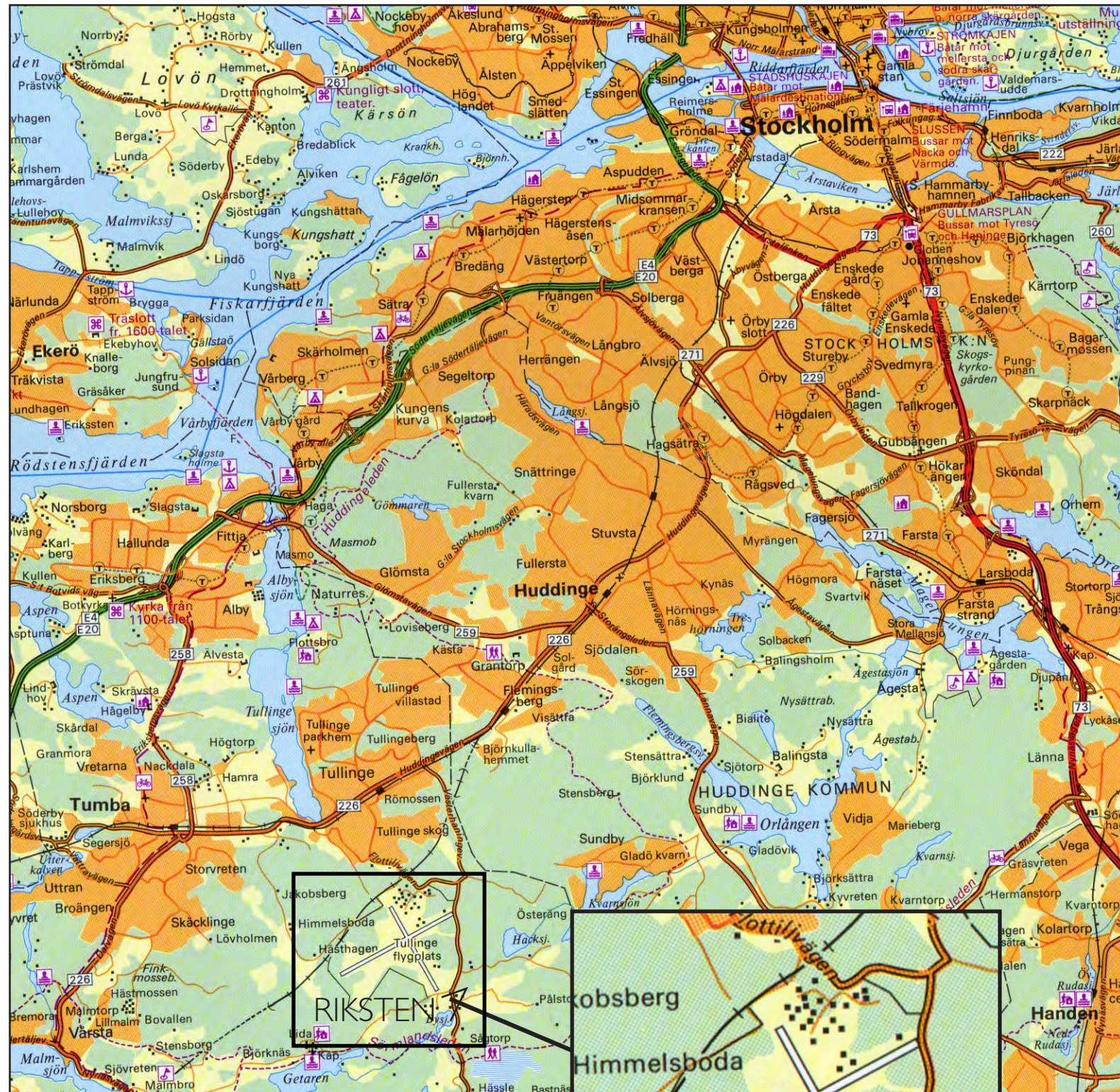

fig. 3-1-1 Rikstens läge i regionen

3.2 Regiondelens bostadsbehov

Den nya Södertörns högskola, Karolinska Institutets och Novums forskningsparks genomförda och planerade expansion i Flemingsberg utgör, tillsammans med andra etableringar i Huddinge och Botkyrka, exempel på målmedvetna satsningar som syftar till att utveckla de södra regiondelarna. Planerade utbyggnader av infrastrukturen innefattar bl a Södertörnsleden och en ny sträckning för väg 226 (nedan kallad Förbifart Tullinge) samt en förbättrad järnvägskapacitet med tätare pendeltågsförbindelser och en utbyggd regionalstågstrafik. Dessa åtgärder kommer att bidra till att stärka regiondelens utveckling med bättre tillgänglighet och förbättrade inre samband.

Nya bostäder utgör ett ytterligare krav för denna utveckling. Ett tillskott som, vad avser typ, miljö, prisnivå och upplåtelseform, utgör ett komplement till befintliga bostäder i området kan också bidra till att begränsa antalet arbetsresor mellan denna regiondel och andra.

3.3 Kommunens bostadsmarknad

I PM (02 02 04) ”Riktlinjer för bostadsförsörjningen” Kommunledningskontoret, Botkyrka kommun sägs: ”För att tillskapa ett varierat boende skall blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer eftersträvas vid planläggning av nya bostäder.”

Under 90-talet har bostadsbyggandet i Botkyrka varit mycket lågt med färre än 100 nya bostäder per år. 2001 när alla bostäder i kommunen var utnyttjade ökade produktionen till ca 200 nya bostäder.

För att möta framtida efterfrågan för nya hushåll beräknas ett behov av 250 nya bostäder per år. För att därtill bereda plats för Botkyrkas andel av inflyttare till Stockholmsregionen enligt direktiven för översiktsplaneringen har målet satts till 350 bostäder per år. För att säkerställa detta, vars realiserande i hög grad styrs av marknadskrafter och andra faktorer som kommunen endast i begränsad omfattning kan påverka, bedöms att kommunen behöver upprätthålla en planberedskap som omfattar 500 bostäder. I Botkyrka liksom i regionen i sin helhet är det vissa grupper som har särskilda svårigheter på bostadsmarknaden. Dessa grupper innefattar ungdomar, studenter, familjer med låga inkomster samt inflyttare till regionen.

En socialt och långsiktigt stabil utveckling av regionen kräver också att varje regiondel och varje kommun kan erbjuda sina invånare ett rikt varierat och sammansatt utbud av bostäder som ger dem möjligheter till alternativa ”bostadskarriärer”. Detta skall inkludera ett brett utbud från billiga hyresbostäder för ungdomar till trygga servicebostäder för äldre via andra boendeformer och upplåtelseformer som passar krav, önskemål och familjesituationer i olika skeden av livet.

3.4 Verksamhetslokaler

En balanserad regional utveckling kräver också tillgång till mark och fastigheter för etablerande och utveckling av olika typer av verksamheter som tillverkning, distribution, handel, administration och service. Även i detta avseende finns krav på ett rikt utbud av möjligheter med avseende på kostnadsläge, flexibilitet mm. Det är angeläget för regiondelens och kommunens framtida utveckling att denna efterfrågan kan tillgodoses. Kommunens och regiondelens många småföretag måste ges möjligheter att expandera utan att behöva lämna området. Rikstens arbetsområden kan här ge ett väsentligt bidrag.

Bostadsbebyggelsen i Riksten kräver därtill lokaler för utbildning, vård, omsorg samt övrig kommunal och privat service. Det är angeläget att dessa lokaler kan integreras med bostadsbebyggelsen samt att de, i likhet med denna, kan växa fram och successivt förändras i takt med områdets utbyggnad och framtida förändringar vad avser demografisk sammansättning, nya krav och prioriteringar etc. Lokaler för ändamål av denna art skall också planeras med hänsyn till utbud och efterfrågan i angränsande områden samt kommunen i sin helhet.

Delar av flottiljområdets befintliga bebyggelse, eventuellt kompletterad med ny anslutande bebyggelse, är väl lämpad för att svara mot de krav som ställs av utbildningssatsningar kommunen och Södertörns Högskola gjort och avser att göra för utbildning inom bl a medie- och upplevelseindustrin.

Förutsättningar

4.1 Planområdets utbredning

Planområdet omfattar totalt 471 ha varav det forna inhägnade militärområdet utgör ca. 373 ha. I nordväst gränsar det till Grödingebanan samt villaområdet i södra Tullinge. Områdets östra gräns utgörs av Västerhaningevägen. I söder och sydväst gränsar området mot Rikstens Säteris marker samt Lida friluftsområde.

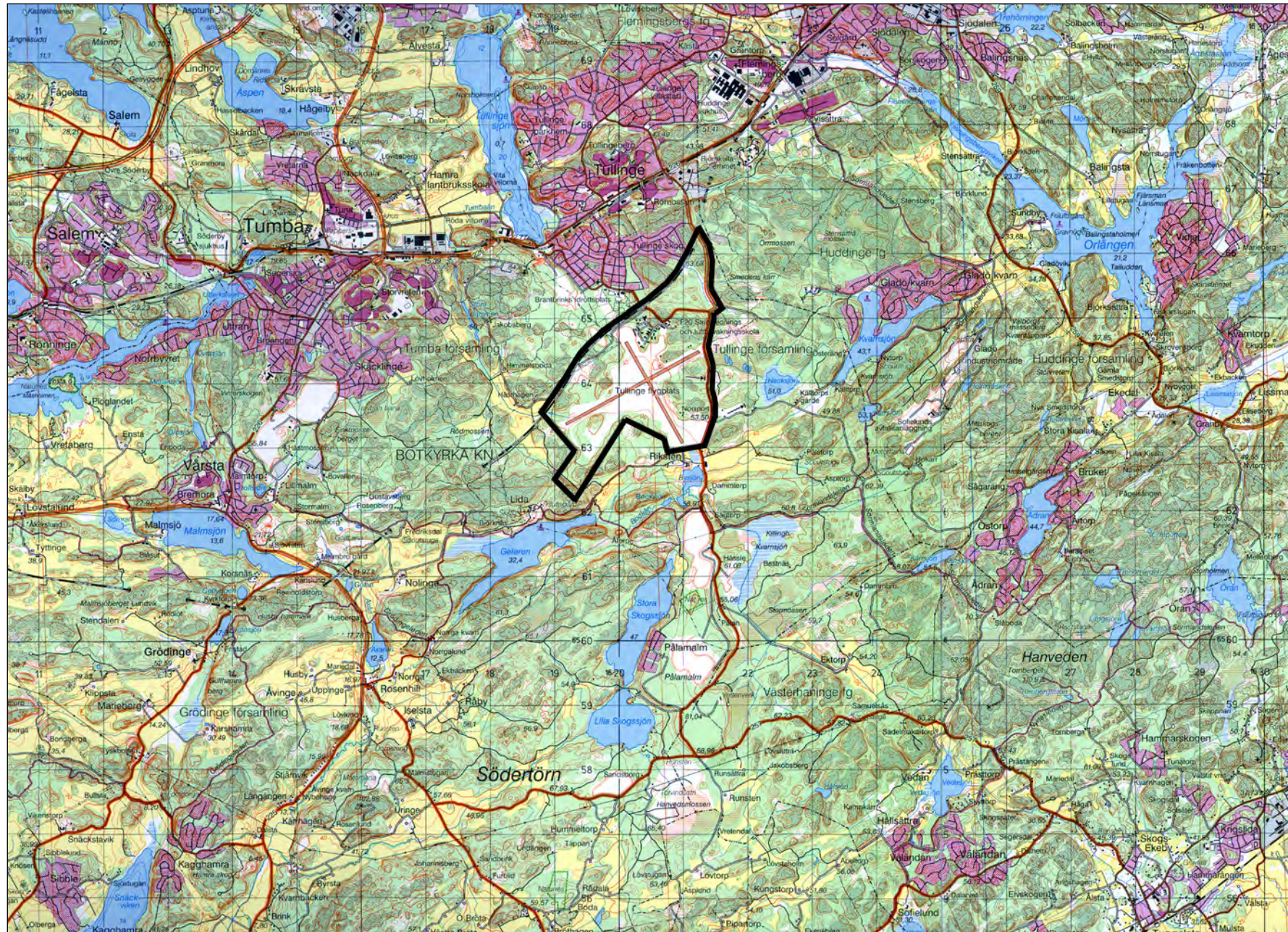

fig. 4-1-1 Översiktskarta

4.2 Gällande planer

Riksintressen

Angränsande områden och anläggningar som utgör riksintressen enligt kapitel 3 i Miljöbalken utgörs av:

Lida, Pålalm samt delar av angränsande marker tillhörande Rikstens gård som är riksintresse för friluftslivet

Kagghamraån söder om programområdet som är riksintresse för naturvården.

Övriga riksintressen är:

Grödingebanan som är riksintresse för kommunikationer.

Bergrumsanläggningen som är av riksintresse för försvarsmakten.

Regionplanen

I ”Regional utvecklingsplan 2001 för Stockholmsregionen” (RUF 2001) kommenteras Riksten direkt och indirekt. Planen bygger på det koncept med radiella bebyggelseband åtskilda av gröna kilar som styr Stockholmsregionens utveckling under de senaste 40 åren. Inom denna kärna lokaliseras olika regionala kärnor. Flemingsberg är den enda av de tre, i RUF 2001 omnämnda, delregionala kärnorna som ligger på Södertörn. Denna beskrivs i samma kategori som Kista-Sollentuna-Häggvik och Barkarby, dock med avsevärt färre sysselsatta och boende.

I planen redovisas en ny dragning av väg 226 som en prioriterad infrastruktursatsning. Planområdet Riksten omnämns i planen som en ”stadsbygdszon” med beteckningen ”övrig regional stadsbygd som kan få en samlad bebyggelse i områden av större omfattning”. På markanvändningskartan redovisas Riksten schematiskt öster om den nya förbifarten kring Tullinge.

Med avseende på befolkningstillväxt inom Botkyrka anger RUF 2001:

Invånare i 1000-tal	Alt bas		Alt Hög	
	2015	2030	2015	2030
År 2000	73.0	86.5	93.0	102.5
		+18%	+28%	+25%
			40%	

En utbyggnad av Riksten med ca 2 500 bostäder under en 15-årsperiod motsvarar ett genomsnittligt årligt tillskott av 160 bostäder dvs ungefär hälften av det bostadsbyggande Botkyrka önskar se genomfört under den närmaste 15-årsperioden.

Botkyrkas översiktsplan

Botkyrkas förslag till översiktsplan 2002 antogs av kommunfullmäktige den 31 oktober 2002.

I kommunens plan konstateras att den tilltagande bostadsbristen i Stockholmsregionen berör Botkyrka kommun samt att allt fler företag efterfrågar etableringsmöjligheter inom kommunen. Det önskvärda tillskottet av bostäder inom kommunen är satt till ca 350 per år.

I förslaget till översiktsplan uttalas som kommunens avsikt ”att utveckla Riksten till en attraktiv trädgårdsstad med bostäder och arbetsplatser”. En omdragning av väg 226 anges som en förutsättning för detta liksom en avveckling av angränsande störande verksamheter. Vad avser planområdets södra delar anger planförslaget att detta område bör omvandlas till ”ett öppet område med möjlighet till nya fritids- och friluftsanläggningar. Området utgör med nämnda förändring en tillgång för Rikstensområdet och en förstärkning av Lida som friluftsområde”.

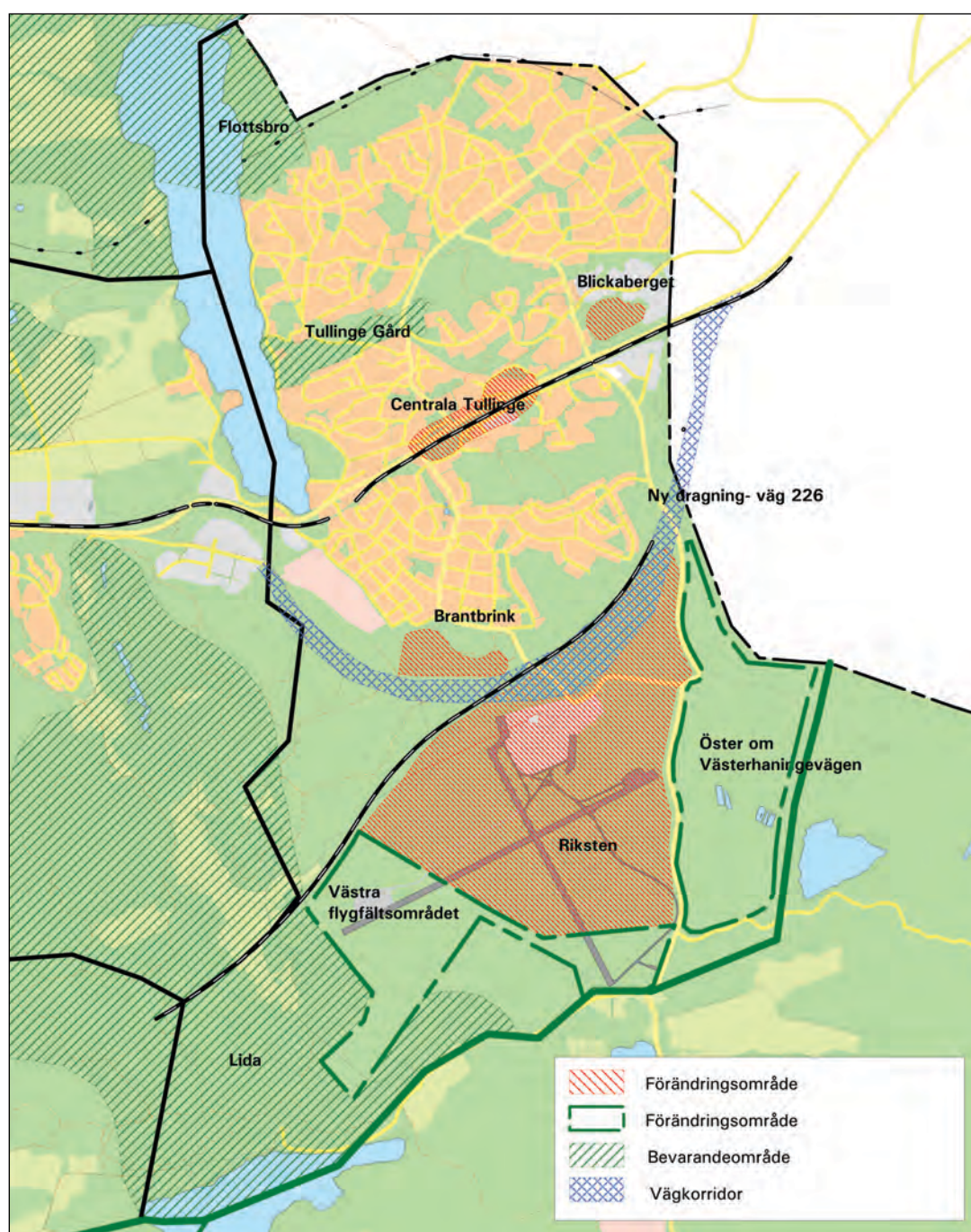

fig. 4-2-1 Utsnitt översiktsplan

Befolkningsökning

Med en jämn utbyggnad av Riksten med totalt ca 2 500 bostäder under 15 år uppskattas befolkningsökningen vara följande:

	2000	2005	2010	2018
Tullinge	13 000	15 000	16 000	
Riksten	0	500	2 700	6 500

Inom delregionen Tullinge, Riksten, Flemingsberg finns idag totalt ca 25 000 invånare. Antalet invånare i delregionen beräknas ha ökat till ca 30 000 år 2005.

Detaljplaner

Inga delar av planområdet är detaljplanelagda.

4.3 Omgivande struktur

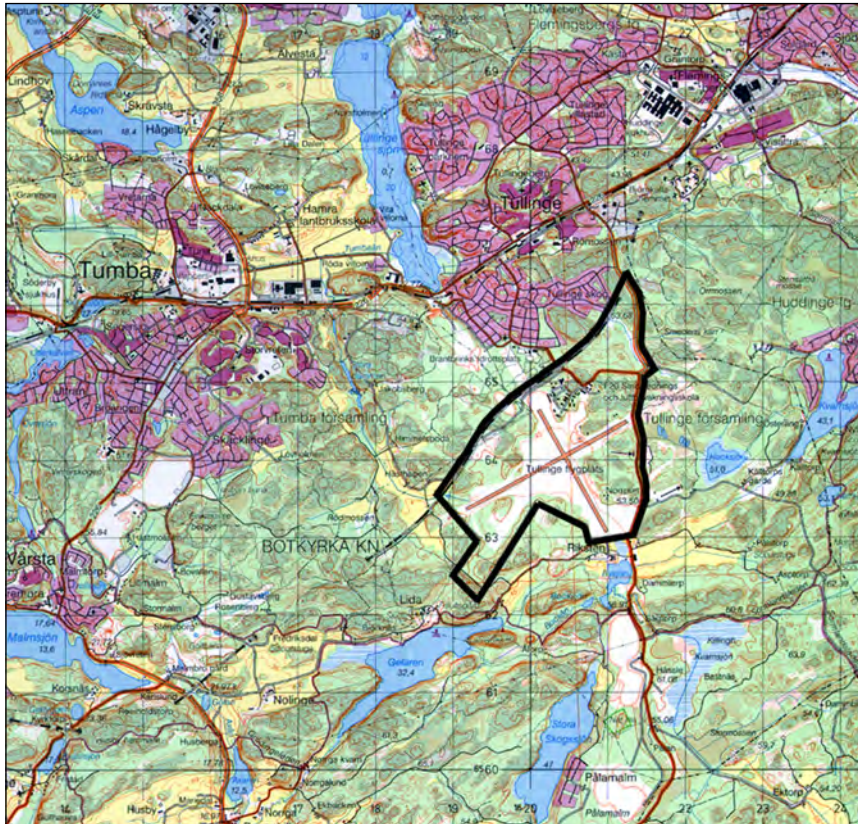

fig. 4-3-1 Programområdet i det regionala landskapet

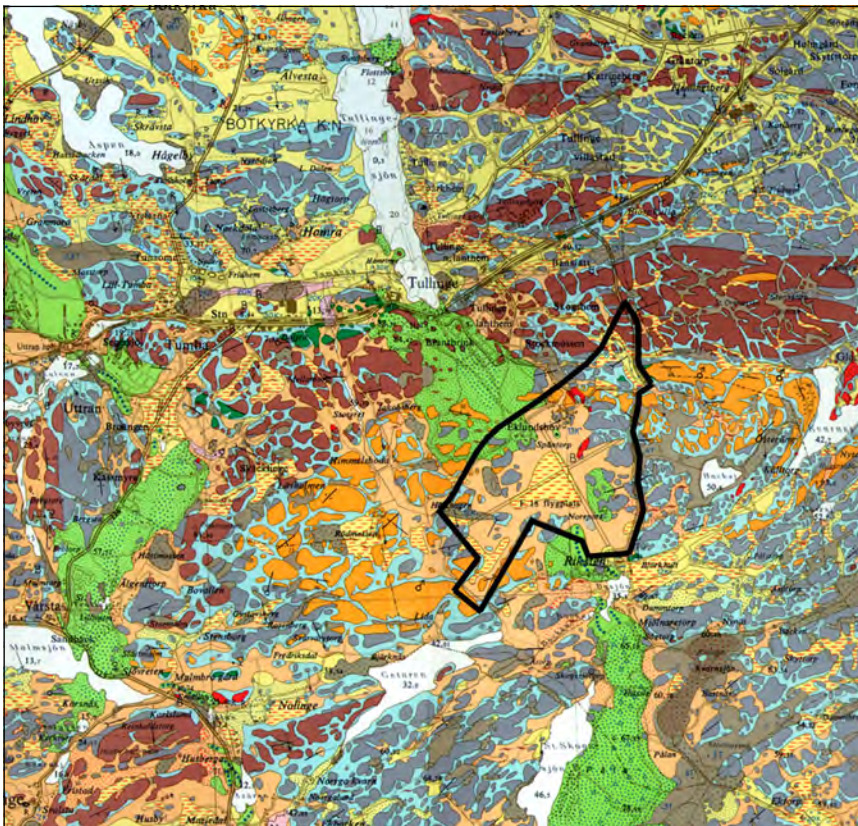

fig. 4-3-2 Programområdet i den geologiska strukturen

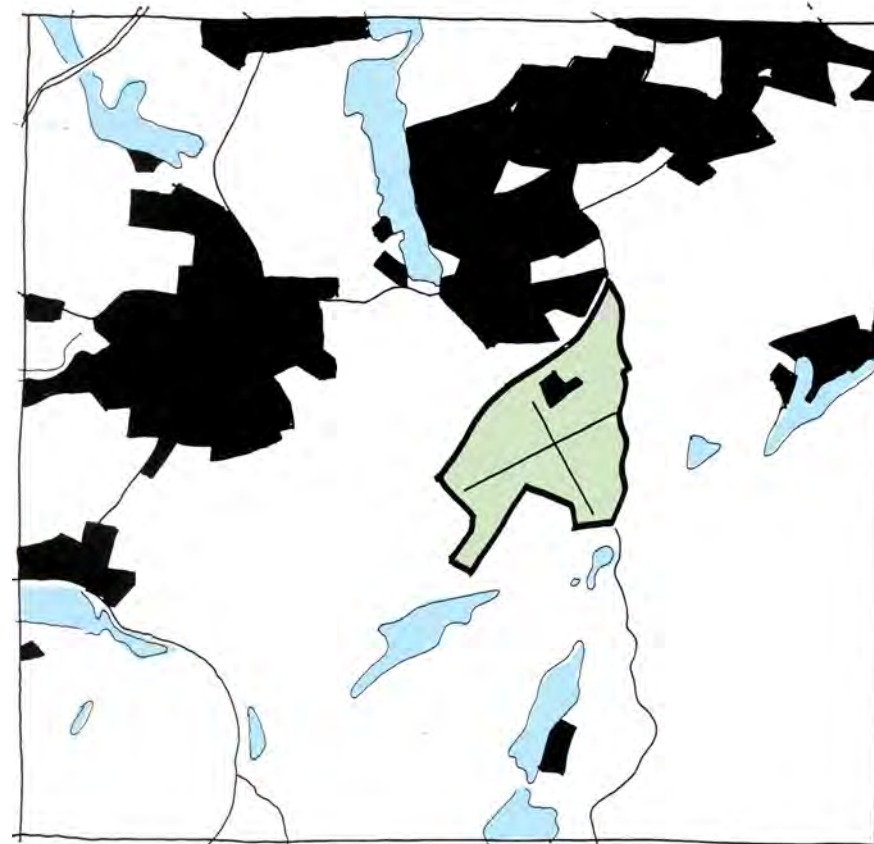

fig. 4-3-3 Programområdet i den urbana strukturen

fig. 4-3-4 Programområdet i den regionala trafikstrukturen

4.4 Kulturminnesvård och historisk bakgrund

Planområdets dalsystem har i äldre tid utgjort havsvikar i öppen förbindelse med Östersjön. Äldre stenåldersbosättningar från ca 6000 f.Kr. har påträffats på ett flertal platser i området på nivåerna 45-65 m.ö.h. d.v.s. på sluttningarna mot de öppna dalarna. Gravur från äldre järnålder har påträffats bl.a. inom flottiljområdet. Riksantikvarieämbetet har genomfört arkeologiska utredningar i två etapper, där inalles 86 objekt i första etappen registrerats som möjliga eller konstaterade fornlämningar. I den andra etappen som genomfördes i september – november 2002, inom de delar av planområdet som avses bebyggas eller påverkas, utredningsgrävdes 47 av dessa objekt. Av dessa konstaterades 30 vara boplatser från äldre stenålder.

En f.d. folkskola samt ett intilliggande torp i områdets sydöstra del utgör den enda bevarade äldre bebyggelsen inom planområdet. Enskilda byggnader samt byggnadsmiljöer inom flottiljområdet kan vara av intresse ur kulturminnessynpunkt.

När landet under medeltiden indelades i fastigheter och socknar kom huvuddelen av det nuvarande planområdet att tillhöra Rikstens gård samt Botkyrka socken. Gården omvandlades på 1600-talet till säteri och kom att omgivas av ett stort antal torp. På 1800-talet var i stort sett hela den idag öppna ytan inom planområdet uppodlad. När torparsystemet avskaffades i början av 1900-talet lades mindre åkrar igen eller skogsplanterades.

Hela det nuvarande flygfältsområdet köptes av staten 1941 och 1947 invigdes Södertörns flygflottilj F18. Den militära flygverksamheten lades ner 1985. Efter omfattande utredningar och debatter beslutades att flygfältet ej skulle utnyttjas som trafikflygplats. Sedan dess har flygfältet och delar av det f.d. militära byggnadsbeståndet utnyttjats av allmänflyget, som polisens helikopterbas samt för olika utbildningsändamål, bl. a. för polisens insatsstyrka. Efter en brand 2002 har polisens flygverksamhet på området upphört och kommer inte att återupptas. Övriga nyttjare av flygfältet har sagts upp av markägaren.

- åkermark
- betesmark
- kärr
- skog
- sjö
- bebyggelse
- väg

fig. 4-4-1 Historisk karta 1860

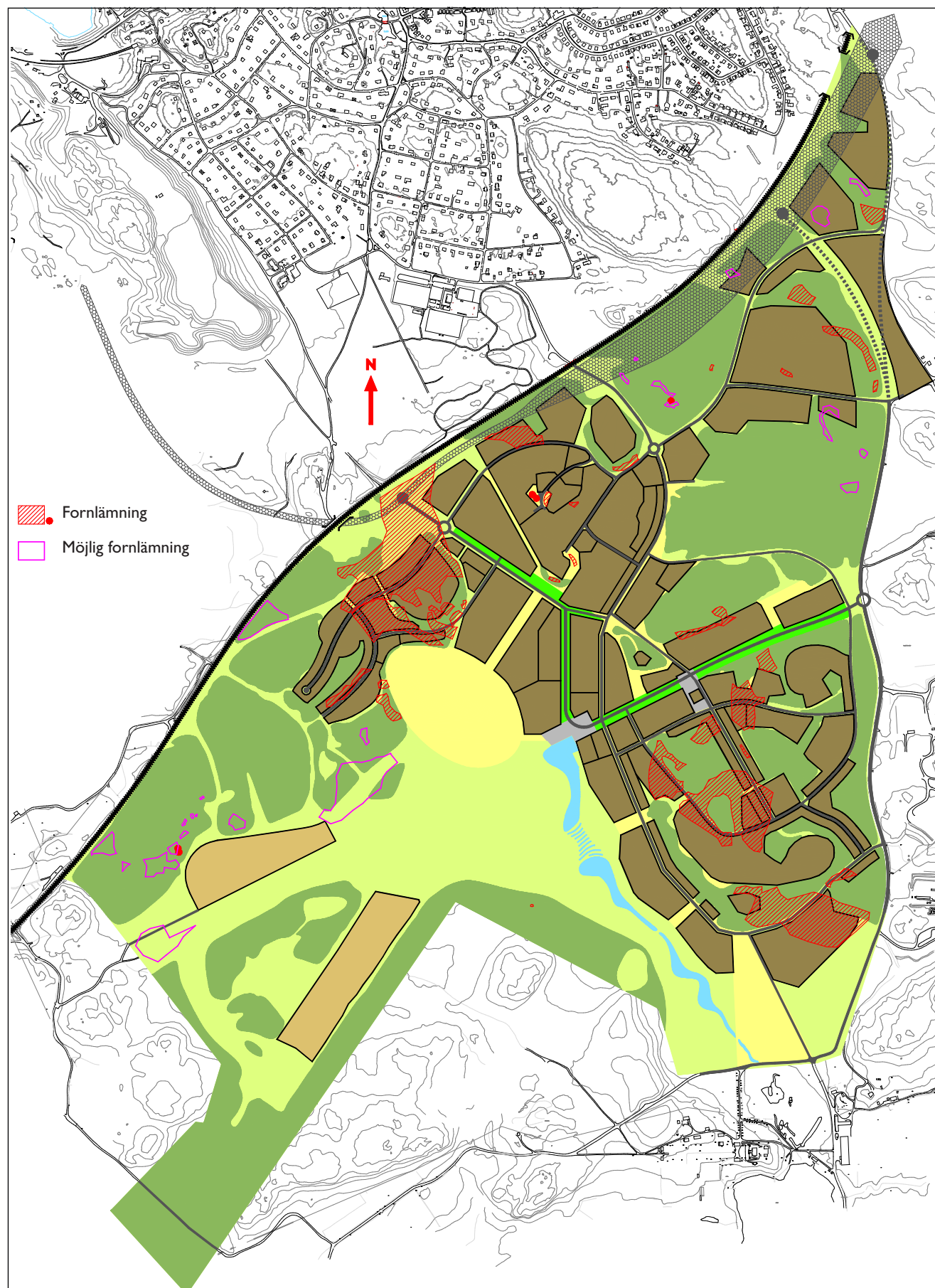

fig. 4-4-3 Fornlämningar

1998 övertogs flygfältsområdet av F18 Vasallen AB. Det i norr angränsande området mellan Västerhanningevägen och Grödingebanan ägs av Botkyrka kommun. Mindre delar ingående i planområdet utgörs av områden söder om Flottiljvägen som ägs av Stockholms stad respektive Fortifikationsverket samt ett f.d. täktområde i väster utmed Grödingebanan som ägs av de Laval AB.

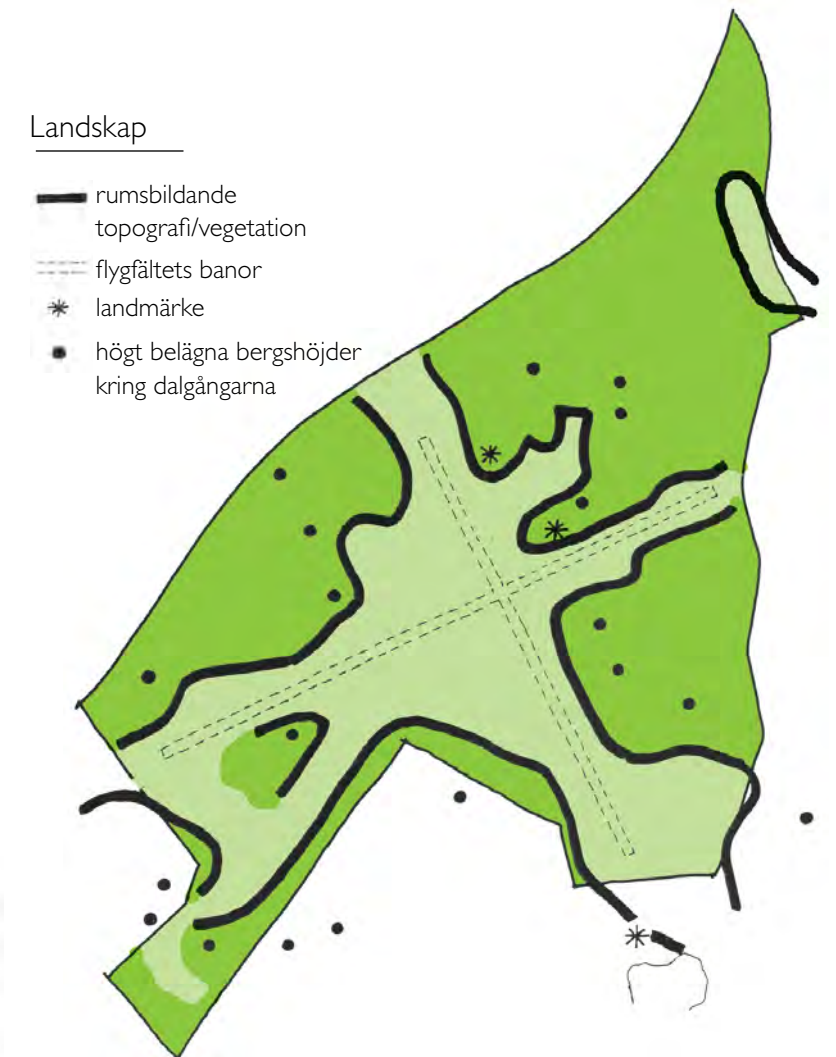
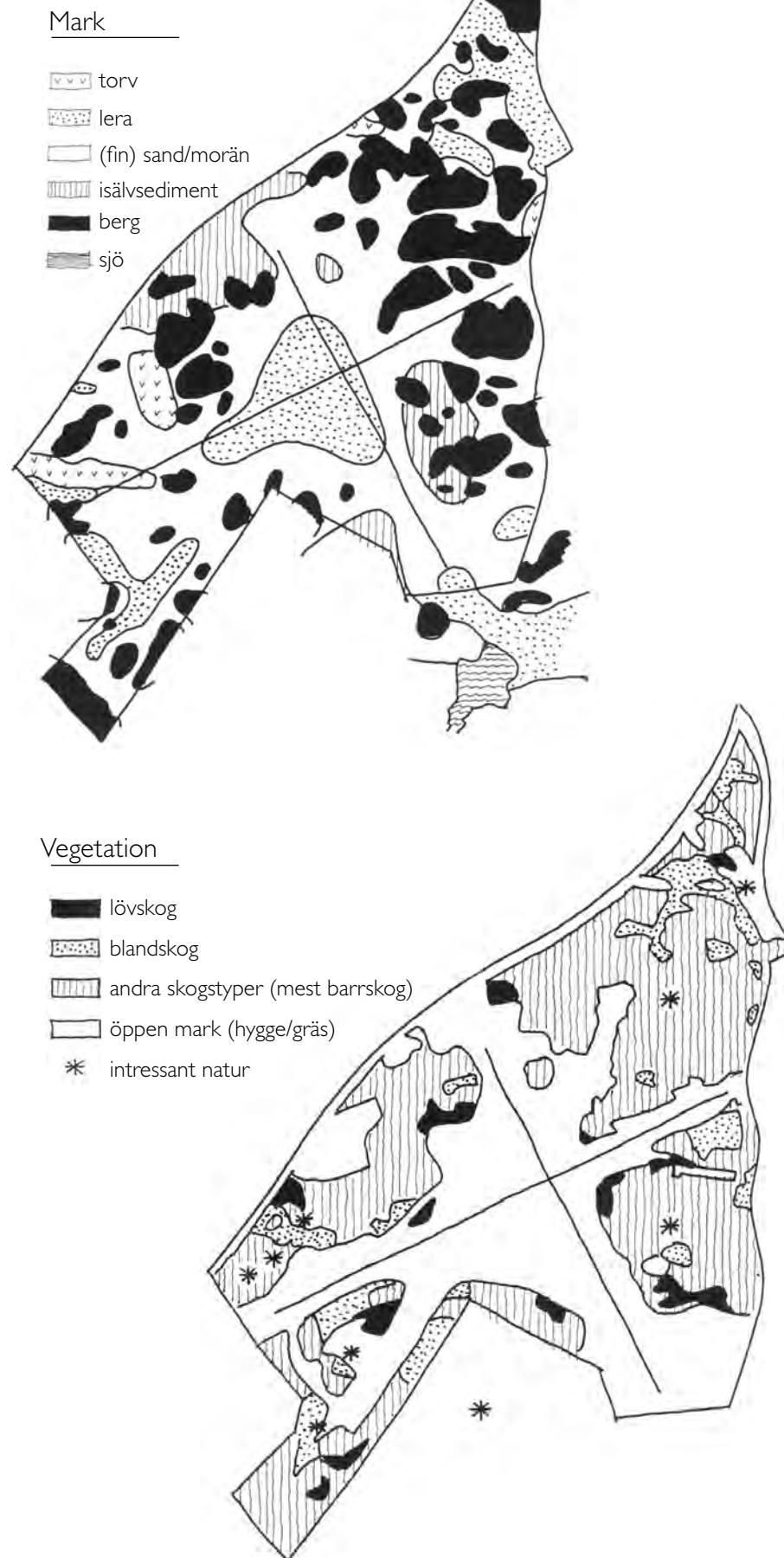
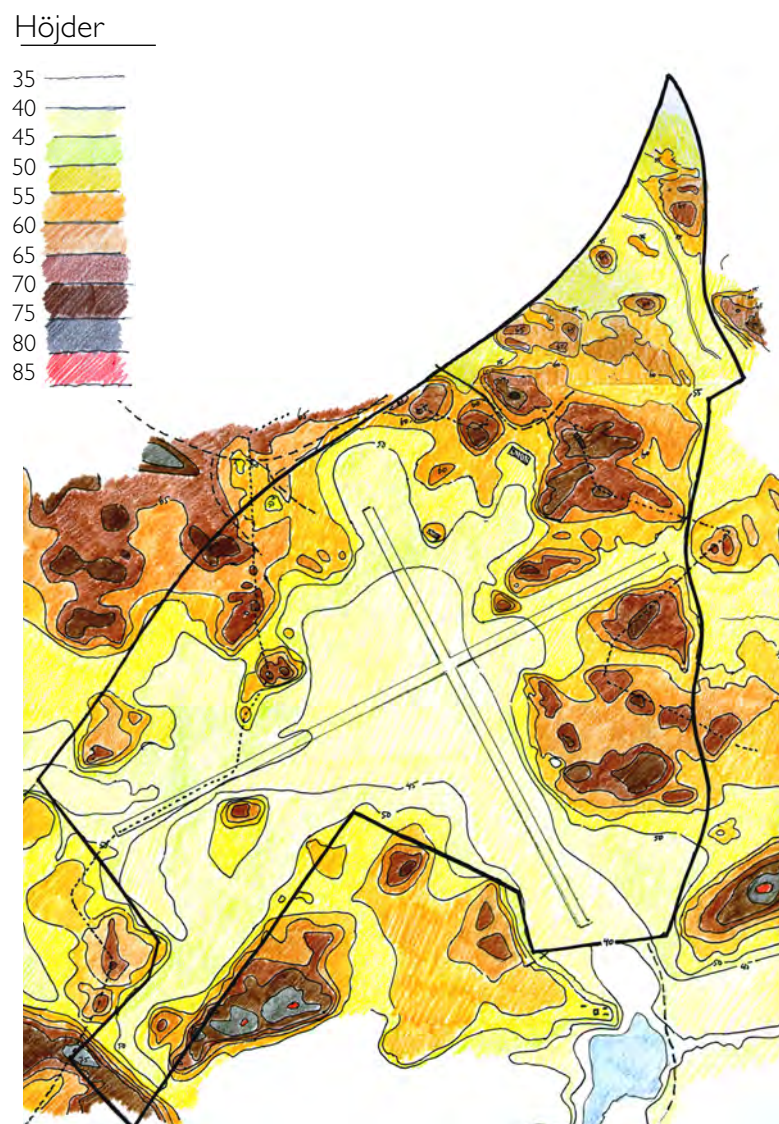
fig. 4-4-2 Flygflottilj F18

4.5 Landskap och topografi

Planområdet karaktäriseras av de två korsande sprickdalar som givit utrymme för flygfältets två banor samt av de mellanliggande och omgivande skogsbevuxna höjderna. I sina centrala delar har planområdet en för Södertörn unikt öppen karaktär. Inom denna del har tidigare legat en mindre sjö, Mörtsjön, som fyllts igen i samband med att flygfältet anlades.

Dalgångarna utgörs av lermarker samt fyllnadsmassor. Inom den omgivande skogsmarken dominerar moränmarker. I de lägre partierna finns sandmarker, i de högre berg i dagen. Inom dessa områden dominerar tallskogen med inslag av gran och lövskog på lägre belägna fuktigare marker. I den nordligaste delen dominerar barrblandskog.

Planområdets landskap och vegetation har inventerats i Landskapsanalys Tullinge flygplats–Riksten (Landskapslaget februari 1999–kompletterad dec 2001).

4.6 Miljö

En stor del av planområdet ligger på mäktiga isälvsavlagringar vilket kan innebära risk för markradon. Dessa isälvsavlagringar är dock viktiga för grundvattentillgången i tex Tullinge vattentäkt. Inom området finns mindre partier med mark förorenad av petroleumprodukter.

Området är idag utsatt för buller från bla tågtrafik, stenkross, skjutbanor och motorsportbanor.

I Miljökonsekvensbeskrivningen för Riksten redovisas miljöförutsättningarna ytterligare.

4.7 Klimat

I dagsläget utgör de centrala delarna av området en sk kallluftssjö. Detta kan orsaka dimbildning samt, jämfört med omgivningen, något lägre medeltemperaturer. Vedeldning inom området riskerar av dessa skäl att skapa olägenheter för kringboende.

4.8 Naturvård

I kommunens översiktsplan finns angivna områden med stora naturvärden, riksintressen för naturvård samt ekologiskt särskilt känsliga områden. Några av dessa ligger i nära anslutning till planområdet. Dessa innefattar kulturlandskapet väster om Grödingebanan samt Bysjön med den anslutande Kagghamraån söder om planområdet. Det senare området är p.g.a. sitt rika växt- och djurliv även upptaget i Stockholms Läns Naturvårdsprogram. Detta åsystem är mycket känsligt och hyser en värdefull havsöringsstam och bottenfauna som inte får belastas med ytterligare föroreningar.

Flygfältsområdet är idag omgärdat av ett staket som utgör en barriär för friluftsliv och vilt.

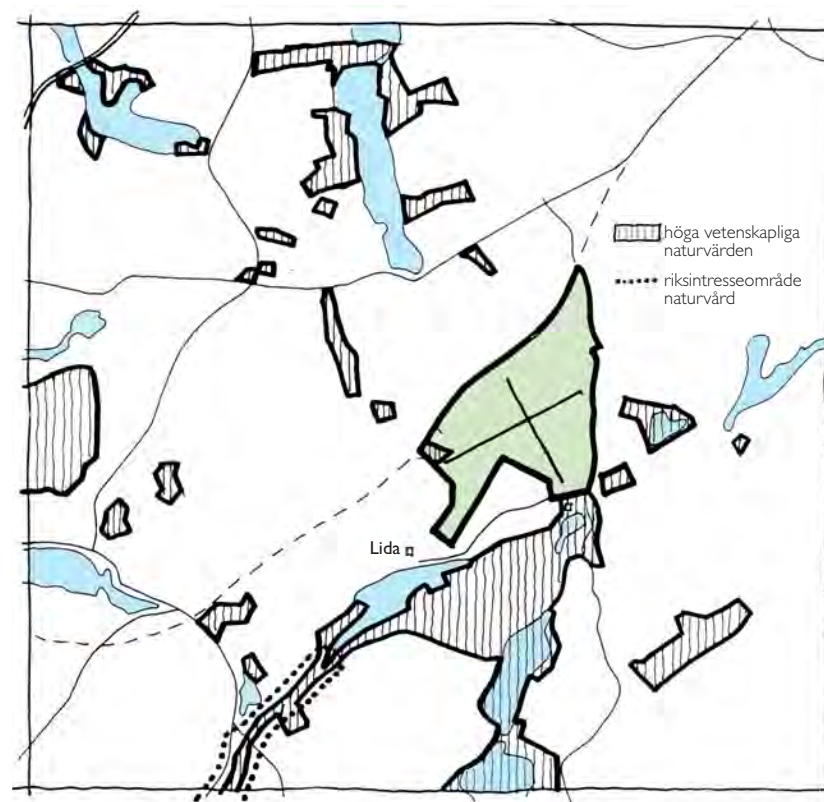

fig. 4-8-1 Karta naturmiljö ur översiktsplan 2002, Botkyrka k:n

4.9 Friluftsliv

Riksten är beläget nära det stora friluftsområde som sträcker sig från Lida i söder till Brantbrinks idrottsplats och Harbrostugan i norr.

Lida friluftsgård med omgivande naturområden är sedan slutet av 40-talet ett väl etablerat frilufts- och rekreationsområde för Botkyrka kommun och Stockholmsregionen i sin helhet. I anslutning till Lida finns ett omfattande system av ca 30 kilometer motionsslingor för löpning och skidåkning. I Lida finns vidare skidbacke, badsjö, konferensanläggning, kyrka mm. Lidaområdet gränsar till och har fri tillgänglighet till stora skogsområden inom Hanveden och Flemingsbergsskogen i sydost respektive ost med förbindelser till Sörmlandsleden och andra värdefulla naturstråk av riksintresse för friluftslivet. Norr om Grödingebanan, finns Brantbrinks idrottsplats med idrottsplaner, tennishall mm.

Dessa närliggande områden för friluftsliv utgör en stor resurs för kommunen och regionen samt en tillgång för Rikstens framtida utveckling. Med hänsyn till detta skall goda förbindelser till omgivande naturområden skapas vid planering av bebyggelse och vägnät.

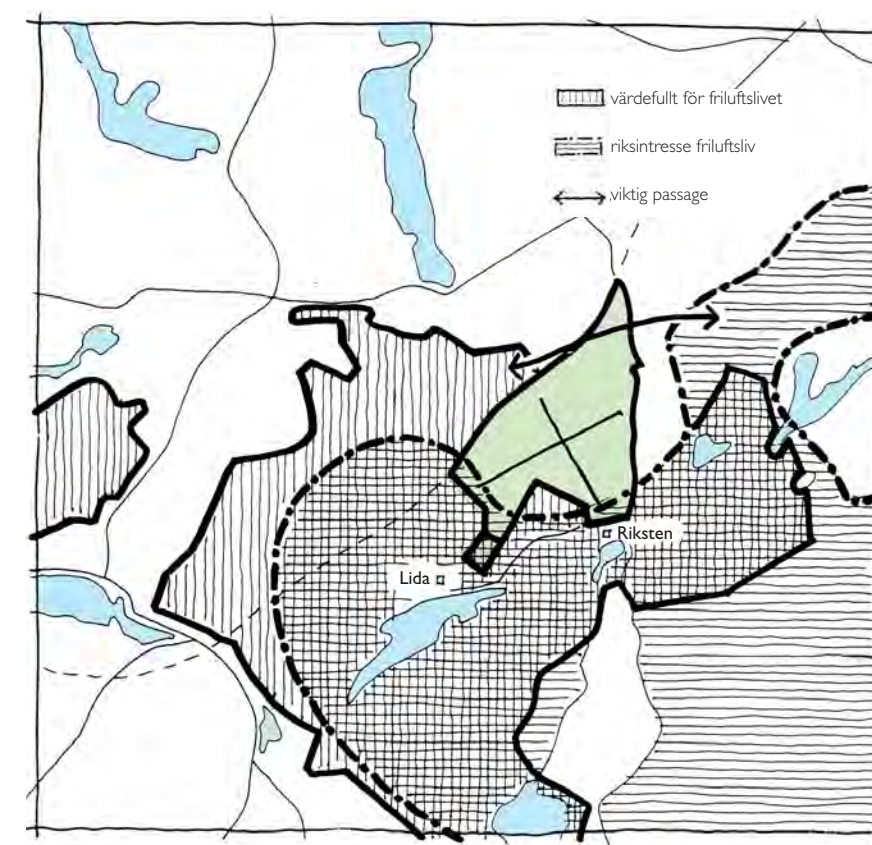

fig. 4-9-1 Karta friluftsliv ur översiktsplan 2002, Botkyrka k:n

4.10 Befintlig bebyggelse

Den idag bebyggda delen av området utgörs av den tidigare flygflottiljens lägerområde med kaserner, utbildnings-, administrations-, hangar- och förrådsbyggnader. Denna del upptar en yta av ca. 30 ha motsvarande drygt 6 % av hela programområdet. Huvuddelen av detta byggnadsbestånd är i gott skick och nyttjas nu för olika ändamål. Bl a nyttjas den befintliga idrottshallen av en skola. F18 Vasallen AB har inlett ombyggnad av kasernbyggnaderna till studentbostäder. 147 lägenheter har färdigställts och ytterligare 40 planeras. En hangar har nyligen rivits efter att ha blivit förstörd i en brand. I områdets östra del finns ett antal större bergrum som disponeras av Fortifikationsverket.

Under den tid områdets huvuddel utgjort flygflottiljen F18, likväl som under den period det tjänat som enskild flygplats för klubbflyg, har det varit avspärrat med trådstängsel. Övriga delar norr om flygfältet är skogsmark. Planområdet saknar visuell kontakt med bebyggelse inom omgivande områden.

fig. 4-10-1 Befintlig bebyggelse

4.11 Trafik

Trafiken i Botkyrka har på senare tid behandlats i två utredningar; ”Trafiköversikt Botkyrka – underlag för översiktsplan” (Botkyrka kommun 2001-02-26) samt ”Förstudie väg 226 delen Vårsta-Flemingsberg via F18 (Vägverket december 2001)

Riksten ligger söder om Tullinge centrum. Öster- och västerifrån försörjs Tullinge och Riksten av väg 226 (Huddingevägen) som med en dygnsmedeltrafik av 13 000 fordon är hårt belastad.

Programområdet nås idag via Västerhaningevägen, som i norr ansluter till väg 226 vid Flaggplan. Västerhaningevägen väg har 3 200 fordon per vardagsmedeldygn. Andelen tung trafik är hög, ca 30%. Området nås vidare via Flottiljvägen som via en underfart under Grödingebanan, når Riksten. Vid anslutningen till väg 226 uppgår trafikmängden till ca. 4 000 fordon per vardagsmedeldygn för att sedan successivt avta.

Väster om villabebyggelsen ligger Hamra grustag och bergtäkt som alstrar tung lastbilstrafik med upp till 100 fordon per dag. Denna anläggning nås idag främst via Bernströmsvägen men för höga fordon via Västerhaningevägen och Flottiljvägen. Att denna trafik går genom villaområdet är olämpligt ur trafiksäkerhets- och miljösynpunkt. F.n. pågår tillståndsprövning i Länsstyrelsen av grustagets fortsatta verksamhet. Beslut tas under 2003. Om verksamheten skall fortsätta förutsätts dess trafikförsörjning lösas genom en ny väganlutning upp till Skyttbrinks Industriområde.

F18-området försörjs idag av buss till Tullinge station.

Av kapacitets- och trafikeringskäl anser Banverket att det inte är möjligt att stanna tåg vid en station utmed den del av Grödingebanan som passerar området.

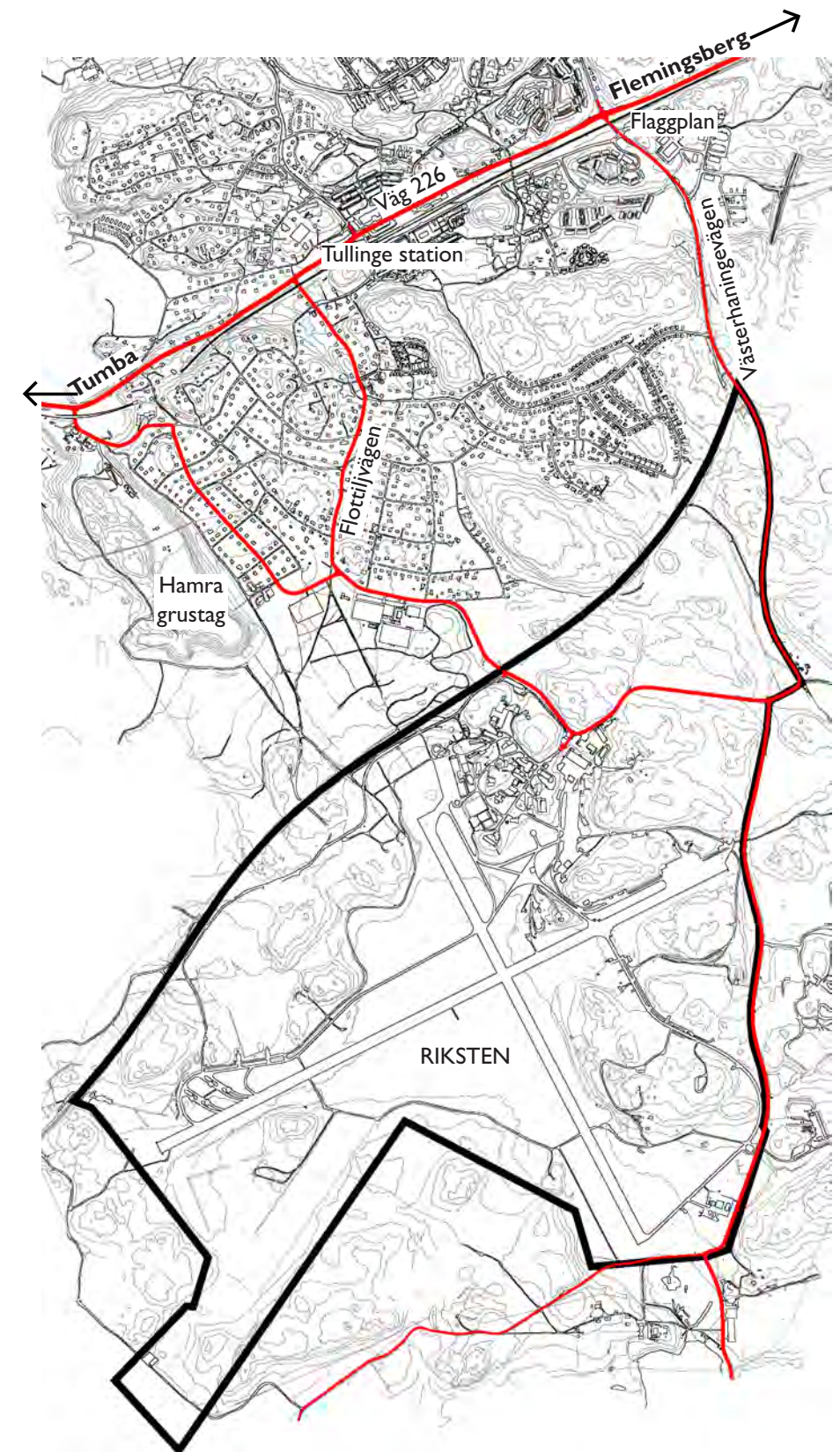

fig. 4-11-1 Befintliga tillfartsvägar